Tafsiira Suuratu Yuusuf-Kutaa 20

Description

Kutaa darbe keessatti Yaâ€™quub (aleyh salaam) dhaamsa gaarii isaaniif dhaamun Biniyaamin obboleeyyan waliin akka erge ilaalle jirra. Kutaa kana keessatti immoo Biniyaamin Misirin erga gahee booda wanta adeemsifame ilaalla:

وَلَمَّا دَخَلُوا۟ عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاوَىٰٓ إِلَيْهِ أَخَاهُ ۖ قَالَ إِنِّىٓ أَنَا۠ أَخُوكَ
فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾

â€œYommuu Yuusufitti seenan, obboleessa isaa ofitti dhiyeesse. â€˜Dhugumatti ani obboleessa keeti. Kanaafu, wanta isaan hojjachaa turaniif hin gaddin.â€™ jedheen.â€• [Suuratu Yuusuf 12:69]

Akka odeefametti, yommuu obboleeyyan Yuusuf dhufan, Yuusuf haala gaariin isaan keessumeesse. Nama lama lama gochuun gabataa nyaataa irra teesise. Biniyaamin kophaatti hafe. Biniyaamis ni jedhe, â€œOsoo obboleessi kiyya lubbuun jiraate, silaa isa waliin taaâ€™aa ture.â€• Ergasii Yuusuf ofitti isa qabe. Ni jedhe: â€œAni gurbaan kuni kophaa taâ€™uu isaa arga.â€• Kanaafu, gabataa nyaataa irra isa waliin taaâ€™e. Yommuu halkan dhufu, obboleeyyan lama lama taâ€™uun bakka hirribaa waliin rafan. Garuu Biniyaamin kophaatti hafe. Yuusufis, â€œKuni na waliin rafaâ€• jechuun fudhate. Yommuu isa waliin kophaatti bahu Yuusuf akkana isaan jedhe, â€œKaraa haadhaa keetiin obboleessa qabdaa?â€• Biniyaaminis ni jedhe, â€œKaraa haadhaatin obboleessa tokko nan qaba. Garuu inni ni bade (ni duâ€™e).â€• Yuusufis ni jedhe, â€œBakka obboleessa kee duâ€™ee san ani obboleessa kee osoo taâ€™ee ni jaalattaa?â€• Innis ni jedhe, â€œYaa mootii! Obboleessa akka keeti eenyutu argataa? Garuu ati Yaâ€™quubi fi Raahiil irraa hin dhalanne.â€• Yuusufis ni booye. Ergasii olkaâ€™e isa hammate. Ni jedhe, â€œ**Dhugumatti ani obboleessa keeti. Kanaafu, wanta isaan hojjachaa turaniif hin gaddin.â€•**[1]

Yommuu Yuusuf ijoollummaan biyyaa baafamu Biniyaamin xiqqaa waan taâ€™eef fuula isaa hin beeku. Garuu erga guddate booda wanta Yuusufitti raawwatamee fi eenyutu akka inni baduuf sababa taâ€™ee dhagahuun isaa waan hin hafneedha. Amma yommuu obboleeyyan kurnan waliin dhufu, Yuusufin akka nama alagaatti ilaale. Obboleessa isaa taâ€™uu hin beekne. Kanaafu Yuusuf â€œ**Dhugumatti ani obboleessa keeti**.â€• jechuun isa tasgabbeesse. Tarii obboleessa isaa taâ€™uu mirkaneessuuf Yuusuf eelatti darbamuu irraa jalqabee hanga sadarkaa aangoo kana irra gahuutti seenaa isaa Biniyaamitti himuun isaa hin oolu.

Biniyaamin wanta obboleeyyan Yuusufitti hojjataniif garmalee gaddaa ture. Kanaafu, Yuusufis â€˜**wanta isaan hojjachaa turaniif hin gaddinâ€™** jedheen. Kana jechuun gaddu dhiisi, amma gadda kee

gammachuun bakka buusi.â€•[2] Duraan obboleessa garaa waan dhabeef gaddaa ture. Amma immoo obboleessa waan argateef gammaduu qaba.

Yuusuf tooftaa baasun Biniyaamin of biratti hanbisuu akka barbaade dhoksaan Biniyaamitti beeksise. Tooftaa kana itti aane ibsa:

فَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ ٱلسِّقَايَةَ فِى رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذَّنَ
مُؤَذِّنٌ أَيَّتُهَا ٱلْعِيرُ إِنَّكُمْ لَسَٰرِقُونَ ٧٠

â€œ**Yommuu meeshaa isaanii isaaniif qopheesse, xaasaa feâ€™aa obboleessa isaa keessa kaaâ€™e. Eegasii lallabaan, â€œYaa daldaltoota dhugumatti isin hattootaâ€• jechuun lallabe.â€•** Suuratu Yuusuf 12:70

Kana jechuun yommuu Yuusuf obboleeyyan isaa hundaaf midhaan safaruun qopheesseef, xaasaa feâ€™aa obboleessa isaa keessa kaaâ€™e. xaasaan meeshaa dhugaatii ittiin dhuganii fi midhaan ittiin safaraniidha. Gara naannawa Arsiitti quccubalu jedhamuunis ni beekkama. Aayata itti aanu keessatti â€œsiqaayah (xaasaa)â€• kana â€œsuwaaâ€™a (safartu)â€• jechuun ibse. Kuni hiika quccubalu qabaa jechuudha.

Yommuu obboleeyyan isaanii meeshaa isaanii feâ€™atanii deemuu jalqaban, tajaajiltoota fi gargaartoota Yuusuf keessaa namni tokko sagalee isaa olkaase akkana jechuun lallabe: â€œYaa garee daldaltootaa! Dhugumatti isin hattoota.â€•

قَالُوا۟ وَأَقْبَلُوا۟ عَلَيْهِم مَّاذَا تَفْقِدُونَ ٧١

Isaanis gara isaanii garagaluun,â€•Maal dhabdanii?â€• jedhanâ€• Suuratu Yuusuf 12:71

Kana jechuun obboleeyyan Yuusufis gara tajaajiltoota Yuusufii garagaluun, â€œMaal dhabdanii?â€• jechuun gaafatan.

قَالُوا۟ نَفْقِدُ صُوَاعَ ٱلْمَلِكِ وَلِمَن جَآءَ بِهِۦ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا۠ بِهِۦ
زَعِيمٌ ٧٢

Isaanis ni jedhan â€˜Safartuu mootii dhabne. Nama isa fideef feâ€™aa gaalaatu jira. Ani kanarratti waadaa galaadha. Suuratu Yuusuf 12:72

Kana jechuun tajaajiiltoonni Yuusuf ni jedhan, â€œXaasaa mootii dhabne. Nama isa fideef badhaasatu jira. Badhaasni kunis feâ€™aa gaalaa tokko argachuudha.â€• Hogganaan tajaajiltoota ni jedhe, â€œbadhaasa kana kennu irratti ani waadaa gala.â€•

Safartuu (xaasaa) mootiin wal-qabsiisuun, wanti masara mootii keessa jiru qabeenyi mootii akka taâ€™ee fi kana hatuun yakka guddaa akka taâ€™e ibsuufi.[3]

قَالُوا۟ تَٱللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُم مَّا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا كُنَّا
سَٰرِقِينَ ٧٣

Isaanis ni jedhan, â€œRabbiin kakanne! Dhugumatti akka nuti dachii keessatti balleessaa raawwachuuf hin dhufne beektanii jirtu. Nuti haattotas miti.â€• Suuratu Yuusuf 12:73

Obboleeyyan Yuusuf ni jedhan: Wallaahi (Rabbiin kakanne) sababa amaloota gaggaarii nurraa argitaniin dachii (biyya) Misir keessatti balleessaa raawwachuuf akka hin dhufne mirkaneeffatanii jirtu. Hattoota taâ€™uun amala keenya irraayyi miti.[4]

قَالُوا۟ فَمَا جَزَٰٓؤُهُۥٓ إِن كُنتُمْ كَٰذِبِينَ ٧٤

â€œIsaanis ni jedhan, â€œYoo kijibdoota taatan, adabbiin isaa maalidhaa?â€• Suuratu Yuusuf 12:74

Tajaajiltoonni Yuusuf obboleeyyan Yuusufiin akkana jedhan: jecha keessan â€œNuti hattootaa mitiâ€• jedhu keessatti kijibdoota yoo taatanii fi meeshichi qalqalloo keessan keessatti yoo argame, akka seera keessanitti adabbiin nama hatee maalidhaa?

قَالُوا۟ جَزَٰٓؤُهُۥ مَن وُجِدَ فِى رَحْلِهِۦ فَهُوَ جَزَٰٓؤُهُۥ ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِى
ٱلظَّٰلِمِينَ ٧٥

Isaaniis ni jedhan, â€œAdabbiin isaa; namni feâ€™aa isaa keessatti [safartuun] argamee [fudhatamuudha]. Suni adabbii isaati. Akka kanatti zaalimoota adabna.â€• Suuratu Yuusuf 12:75

Kana jechuun obboleeyyan Yuusuf akkana jedhan: akka seera biyya keenyaatti adabbiin hattu akkana: namni meeshaan safaraa feâ€™aa isaa keessatti argame fudhatamuun gabroofamuudha. Kana jechuun namni meeshaa kana hate nama irraa hateef wagga tokkoof gabricha ykn tajaajilaa taâ€™uudha. Akka kanatti hannaan warra daangaa darban adabna.[5]

[1] Zaadul Masiir-708

[2] Tafsiir tahriir wa tanwiir, Maâ€™ariju Tafakkur wa daqaaâ€™iqu tadabbur-10/711

[3] Maâ€™ariju Tafakkur wa daqaaâ€™iqu tadabbur-10/713

[4] Tafsiir Ibn Kasiir

[5] Tafsiir Wasiix, Maâ€™ariju Tafakkur wa daqaaâ€™iqu tadabbur-10/714, Tafsiiru Muyassar

Date Created
February 13, 2022
Author
admin